

KUORTANE

Elämisen hehkua

KUORTANEEN KUNTA

*TALOUSARVIO
2024*

*TALOUSSUUNNITELMA
2025-2026*

Khall 4.12.2023 § 488
Kvalt 11.12.2023 § 123

Sisällysluettelo

Sisällys

VISIO 2030	3
STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT	3
ARVOT	3
TOIMINNAN SUUNNITTELUN VUOSIKALENTERI 2024.....	3
YHTEENVETOA TALOUSARVIOSTA.....	4
Kunnanjohtajan katsaus	4
TALOUSARVION SITOVUUS	5
HENKILÖSTÖ	7
MUUTOKSET / LISÄYKSET VIROISSA JA TYÖSUHTEISSA	8
TYTÄRYHTIÖT 2024	8
KÄYTTÖTALOUSOSA	10
Kunnanhallitus	10
Yleishallinto	10
Elinkeinopalvelut	12
Sivistyslautakunta.....	13
Sivistyshallinto	13
Peruskoulupalvelut	14
Lukiokoulutuspalvelut.....	15
varhaiskasvatuspalvelut.....	16
Vapaa-aikapalvelut	17
Tekninen lautakunta	19
Kuntatekniikan hallinto	19
Tilapalvelut.....	20
Yhdyskuntatekniset palvelut	21
Vesihuoltolaitos	21
Ympäristölautakunta	22
Ympäristöpalvelut	22
TULOSLASKELMAOSA.....	24
Tulo- ja menolajierittely	24
Verotulot	24
Tuloslaskelma.....	26
INVESTOINTIOSA, Investoinnit 2023-2025	27
RAHOITUSOSA.....	29

VISIO 2030

- Kuortane - Etelä-Pohjanmaan paras asuinkunta

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT

- Kunnan vetovoiman vahvistaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Laadukkaat palvelut eri ikäryhmille
- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö

ARVOT

- Sujuvuus – vaalimme sujuvaa ja turvallista arkea. Kuortaneella on pikkuusen paree olla.
- Vastuullisuus – pidämme huolta huomisesta. Teemme kestäviä päätöksiä kuntalaisten hyväksi ja kunnan kehittämiseksi.
- Avoimuus – arvostamme suoraa puhetta ja toimintaa. Pidämme, minkä lupaamme. Teemme yhdessä.
- Yrittäjähenkisyys – elinvoima kumpuaa aktiivisuudesta. Kuortane tekee ja toimii.

TOIMINNAN SUUNNITTELUN VUOSIKALENTERI 2024

tammikuu	Hallintokunnat	Käyttötaloussuunnitelmat, täsmätykset, tilinpäätöksen valmistelu
helmikuu	Konserniyhtiöt Hallintokunnat	tiedot konsernitilinpäätökseen, talous- ja toimintasuunnittelu seuraavalle vuodelle alkaa, tarpeiden arviointia / kartoitusta
maaliskuu	Khall	tilinpäätös
huhtikuu	Hallintokunnat / Tytäryhteisöt / Khall	1. osavuosisraportti
toukokuu	Hallintokunnat, Kvalt	informaatiota seuraavan vuoden investoinneista tilinpäätös, tilintarkastuskertomus, arviointikertomus
kesäkuu		
heinäkuu		
elokuu	Khall Hallintokunnat/ Tytäryhteisöt	talousarvion laadintaohjeet 2. osavuosisraportti
syyskuu	Hallintokunnat/ Tytäryhteisöt Kvalt	riskien arviointi ja raportointi talousarvioesitys valtuustoseminaari
lokakuu	Khall – Kvalt Hallintokunnat/ Tytäryhteisöt	talousarvioesitys 3. osavuosisraportti
marraskuu	Khall	talousarvioesitys valtuustolle
joulukuu	Kvalt	talousarvio seuraavalle vuodelle

YHTEENVETOA TALOUSARVIOSTA

Kunnanjohtajan katsaus

Kuortaneen kunnan talousarvio vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2026 on laadittu epävarmassa kunta- ja maailmantalouden tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä kunnat elävät uudenlaisessa toimintaympäristössä. Marraskuussa 2023 valtionvarainministeriön julkaisemien, sote-uudistuksesta johtuvien peruspalvelujen valtionosuusleikkausten mukaan Kuortaneenkin tulopohjassa tulee suunnitelmakauden aikana tapahtumaan muutoksia. Heikennykset eivät kosketa vielä talousarviovuotta 2024, mutta tulevat näkymään sen jälkeen pysyväisluonteisesti. Oppilasmäärältään kasvutrendissä oleva lukio turvaa kuitenkin kuntamme valtionosuusrahoitusta opetus- ja kulttuuritoimen kautta ja pitää tämänhetkisen arvion mukaan valtionosuuskokonaisuuden suunnilleen ennallaan. Vuoden 2024 osalta valtionosuuksien arvioidaan olevan noin 6,6 milj. euroa, jossa on kasvua vuoden 2023 talousarvioon nähden yli 450.000 euroa. Verotulojen (noin 6,4 milj. euroa) sen sijaan ennakoidaan vähentyvän yli 400.000 euroa.

Talousarviossa toimintatuotot kasvavat vuoden 2023 talousarvioon nähden noin 300.000 euroa, ollen noin 3,28 miljoonaa euroa. Toimintakuluissa (14,7 milj. euroa) kasvu kuluvaan vuoden talousarvioon nähden on noin 790.000 euroa. Selkein selittävä tekijä menojen kasvussa on henkilöstökulujen kasvu (noin 7,2 %). Vuosikatteeksi arvioidaan muodostuvan 1,447 milj. euroa, joka kattaa hyvin poistot. Tilikauden tulokseksi muodostuu runsas 200.000 euroa. Investointitaso on kasvamassa erityisesti lukion laajentamishankkeesta johtuen, joka kuitenkin on tärkeä kehittämiskohde oppilasmäärän kasvun ja koulun vetovoimaisuuden kannalta. Lyhytaikaista lainaa arvioidaan otettavan talousarviovuonna 1,2 milj. euroa lisää. Kunnan lainamäärä säilyy kuitenkin kohtuullisena. Investoinnit tehdään talouden kestävydestä huolehtien.

Vuonna 2024 investoinneissa merkittäviä kokonaisuuksia ovat lukion ohella esimerkiksi hallintokorttelin kehittämiseen liittyvät liikennejärjestelyt Alvarin koulun läheisyydessä (100.000 euroa), yläkoulun eli yhteiskoulun matalan osan kattoremontti (300.000 euroa) sekä Rantatien loppuosan ja -haarojen parantaminen ja alueen vesijohtoverkoston uudistaminen. Yhteiskouluun tehtävillä investoinneilla satsataan perusopetukseen ja huolehditaan samalla siitä, ettei korjausvelkaa pääse syntymään. Kaikissa kouluissa päivitetään oppimisympäristöä ja lisätään oppilaiden päivittäistä hyvinvointia. Kauan valmistellun uintikeskuksen osalta ollaan vielä odottavassa tilassa: hanke tarvitsee lisärahoitusta mahdolliseen rakentamistapaan edetäkseen. Kun opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkojen rahoitussuunnitelma 2024-2027 valmistuu loppuvuodesta 2023, osataan keskuksen toteutumismahdollisuutta arvioida jo hieman paremmin.

Kunnan elinvoimaa edistetään tulevana vuonna myös esimerkiksi keskustan kehittämishankkeen toimenpiteitä eteenpäin viemällä sekä rantareitistöllä Urheilupuistolta Majanrantaan. Kaavoituksessa Napalankallioiden-Hietaharjunnevan tuulivoimakaava on tarkoitus tulla ehdotusvaiheeseen sekä Keskustan ja Mäyryn osayleiskaava saada lähelle luonnosta. Puutarhakylän kaavoitus aloitetaan. Kunta tukee ja avustaa tiekuntia yksityisteiden perusparantamishankkeisiin hakeutumisessa. Vielä ensi vuonna on mahdollisuus saada Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta korotettua avustusta tarkoitusta varten.

Perusopetuksessa panostetaan osaavaan ja hyvinvoivaan henkilökuntaan sekä kiinnitetään erityistä huomiota työn houkuttelevuuteen. Lukiokoulutuspalveluissa uudistuksessa oleva koulun kehittämissuunnitelma valmistuu ja sen mukaisia toimenpiteitä käynnistetään. Varhaiskasvatuksessa tuotetaan laadukkaita palveluja, jonka toteutumista mitataan esimerkiksi asiakastyytyväisyyskyselyllä. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys ja rekrytointisuunnitelma päivitetään. Vapaa-aikapalveluissa esimerkiksi kehitetään ohjaamon toimintaa, tarjotaan kohdennettuja liikumisryhmiä sekä toteutetaan kulttuuripolku museon ja Kirkkorannan alueelle.

Hallinnossa seurataan aktiivisesti kiihtyvällä tahdilla muuttuvan toimintaympäristön muutostekijöitä ja huomioidaan muutostarpeet kunnan toiminnassa. Asumiseen ja kunnan vetovoimaan liittyvä kuntamarkkinointikampanja toteutetaan vuonna 2024. Kuntalaisten tiedottamista ja sisäistä viestintää vahvistetaan ja kehitetään. Elinkeinopalveluja tuotetaan uudistetun elinkeinostrategian mukaisesti ja panostetaan esimerkiksi viestintään ja markkinointiin. Iso työkenttä ensi vuonna tulee olemaan työ- ja elinkeinopalveluihin liittyvän uudistuksen valmistelu, jota Kuortane toteuttaa yhdessä yhdeksän muun niin sanotun Kymppi-kuntayhtymän kunnan kanssa. Kuntayhtymä on perustettu jo kuluvana vuonna, ja sen toiminta käynnistyy 1.1.2024. TE-palvelut siirtyvät valtiolta kuntayhtymän järjestämistä vastaavalle vuoden 2025

alussa. Kunnassa asuvien ukrainalaisten osalta kunnan rooli muuttuu tilapäisen suojelun kuntamallin päättymisen jälkeen enimmäkseen kotoutuspalvelujen järjestämiseen.

Teemu Puolijoki
kunnanjohtaja

TALOUSARVION SITOVIUUS

Talousarvio laaditaan yhtä vuotta varten. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuusto hyväksyy myös kolmea vuotta koskevan taloussuunnitelman, joista ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarvioasiakirja on laadittu tämän mukaisesti.

Suunnitelmavuodet sekä sisäiset erät eivät ole valtuustoa sitovia. Toimielimiä ja henkilöstöä sitovia ne kuitenkin luonteeltaan ovat.

Määrärahat myönnetään tulosalueittaisina toimielimille, jotka jakavat edelleen määrärahat ja tavoitteet tulosyksiköille käyttösunnitelmien hyväksymispäätöksillä.

Talousarvio on laadittu seuraavaa tulosaluejakoa noudattaen:

Hallinto: yleishallinto ja elinkeinopalvelut

Sivistys: sivistyshallinto, peruskoulutus-, lukio- ja ammattikoulutus- ja vapaa-aikapalvelut sekä varhaiskasvatuspalvelut.

Tekninen: kuntatekniikanhallinto, tilapalvelut, yhdyskuntatekniikan palvelut sekä vesi- ja viemärilaitos

Ympäristö: ympäristöpalvelut

Talousarvion käyttötalousosan hyväksymisen perusteena ovat käyttösunnitelmat. Kunnanvaltuusto päättää määrärahat tulosalueille ja samalla hyväksyy toimielimille sitovat toiminnalliset tavoitteet.

Menomäärärahat ja tuloarviot esitetään sekä ulkoisten, että sisäisten erien osalta sekä lisäksi suunnitelmapoistojen määrärahat.

Kunnanhallitus on antanut vuoden 2024 talousarvion sekä vuosien 2025-2026 taloussuunnitelmaehdotusten laatimiseksi seuraavat ohjeet:

Laadintaohje:

Käyttötalous

Käyttötaloudessa tulee kiinnittää huomiota erityisesti myös niiden pysyvien kustannusten budjetointiin, jotka vuonna 2024 toteutuivat vasta osan vuotta.

- 1) Hallintokuntien tulee palvelutoiminnan suunnittelussa huomioida kehittämisenäkökulma ja erityisesti lainsäädännöstä sekä kunnan väestörakenteen muutoksista johtuvat toiminnan muutokset. Elinkeinoitoimen tavoitteiden ja toimenpiteiden tulee tähdätä edistämään paikkakunnan työpaikkamäärän kehittymistä.
- 2) Henkilöstön palkkamenoihin varataan 2,1 prosentin korotus verrattuna vuoden 2023 toteutumaan.

Sivukulut (sosiaaliturva-, työttömyysvakuutus-, tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksut sekä palkkaperusteiset eläkevakuutusmaksut (Kuel, Vael)) syötetään talousarvioon keskitetysti yleishallinnon toimesta.

- 3) Uusia virka- ja työsuhteita ei lähtökohtaisesti tule perustaa. Toiminnan tai sen kehittämisen kannalta välttämättömät uudet virat tai työsuhteet tulee olla erittäin perusteltuja. Palvelussuhteiden täyttölupamenettelyä jatketaan.

Investoinnit

- 4) Uudet investointikohteet edellyttävät erittäin tarkkaa harkintaa ja niiden tulee perustua kunnanvaltuuston hyväksymään strategiaan. Tavoitteena tulee olla, että vuoden 2024 nettoinvestointien määrä ei ylitä vuosikatteen määrää.

Investointiohjelman ulkopuolelle jäävät mahdolliset leasing-rahoituksella rahoitettavat hankkeet, joiden rahoituskulut tulee sisällyttää käyttötalouden kuluihin.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallisten tavoitteiden tulee perustua kuntastrategiaan. Suositusten mukainen tavoiteasettelu liittyy strategiseen vaikuttavuuteen, asiakaslähtöisyyteen, palvelutoiminnan tuotantoon ja organisointiin. Lisäksi tavoitteiden tulee olla mitattavissa joko määrällisin tai laadullisin mittarein. Tämä on olennaista paitsi toiminnan tavoitteiden toteutumisen seurannan, myös toiminnan kehittämisen kannalta

- 5) Talousarvion toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet tulee johtaa kunnanvaltuuston hyväksymästä strategiasta. Asetettaville tavoitteelle tulee asettaa selkeästi mitattavat mittarit toteutumisen seurantaan varten.
- 6) Tytäryhteisöille asetetaan toiminnan ja talouden tavoitteet yhteisten neuvottelujen pohjalta. Ne johdetaan kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisöjen mahdollisista omista strategioista ja liiketoiminnasta.

Hallintokuntien tulee antaa talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksensä viimeistään 16.10.2023

YLEISJOHTO JA TOIMINTOJEN YHTEENSOVITUS

Toimielimet

Kunnan lakisäätteisiä toimielimiä ovat valtuusto, kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta.

Kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan ja talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin, joilla se määrittelee kunnan tahdon.

Kunnanhallituksen toiminta-ajatus

Kunnanhallitus vastaa kunnan johtamisen ja toimintojen kehittämisen yleislinjoista, omistajaohjauksesta, tietoturva- ja henkilöstöpolitiikasta.

Kunnanhallitus huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä paikallisesta ja alueellisesta yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä edistää Kuortaneen vetovoimaisuutta ja elinkeinoelämän kehittymistä.

Kunnanhallitus yhteen sovittaa päävastuualueiden palvelutoimintoja koskevat tavoitteet kunnanvaltuuston antamien voimavarojen suhteessa varmistaen kunnallistalouden liikkumavaran.

Kunnanhallitus luo valmistelutyöllään kunnanvaltuustolle edellytykset päättää kunnan toimintojen painopistealueista, niiden kehittämistä ja niihin suunnattavista voimavaroista.

Lautakunnat

Kuortaneen kunnassa toimii kahdella päävastuualueella kolme lautakuntaa, sivistystoimessa sivistyslautakunta ja ympäristötoimessa tekninen lautakunta sekä lupa- ja valvontaviranomaisena ympäristölautakunta.

Palvelussuhteiden täyttölupamenettely, virkavapaudet ja palkkausmäärärahojen käyttö

Täyttölupaa tulee hakea aina, jos virka tai tehtävä on uusi, eikä määrärahoja ole varattu budjettiin.

Viran tai työsuhteen tultua avoimeksi on kuitenkin aina ensisijaisesti selvitettävä, voidaanko tehtävien hoito toteuttaa sisäisin siirtein. Etenkin lyhytaikaisissa sijaisuuksissa tulee aina tarkastella, voidaanko tehtävien hoito järjestää sisäisin järjestelyin sijaista palkkaamalla.

Täyttölupaa ei kuitenkaan edellytetä sivistysjohtaja-rehtorin päätöksellä määräaikaaisesti (korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan) otettavan henkilökohtaisen kouluavustajan palkkaamiseen, vaikka tehtävä olisi uusi.

Harkinnanvaraisen virkavapauden myöntämisen tulee perustua tapauskohtaiseen harkintaan ja huomiota on kiinnitettävä mm. siihen, miten tehtävien hoito on järjestettävissä tapauksissa, joissa virkavapaus edellyttää sijaisen palkkaamista. Tällöinkin tulee selvittää, voidaanko tehtävien hoito järjestää virkavapauden ajaksi sijaista palkkaamalla. Tämä koskee myös osa-aikaisia virkavapauksia harkittaessa.

Viranhaltijalla / työntekijällä on oikeus muuttaa osittain tai kokonaan ansaitsemansa lomarahaa vapaaksi, mikäli tämä päätösvaltaisen viranomaisen (esimiehen) harkinnan mukaan on mahdollista ottaen huomioon työtehtävien hoito ilman sijaisuusjärjestelyitä.

Lisäksi viranhaltijoita / työntekijöitä kannustetaan mahdollisuuksien mukaan vapaaehtoisten palkattomien vapaiden pitämiseen kunnanhallituksen erikseen antamien ohjeiden mukaisesti.

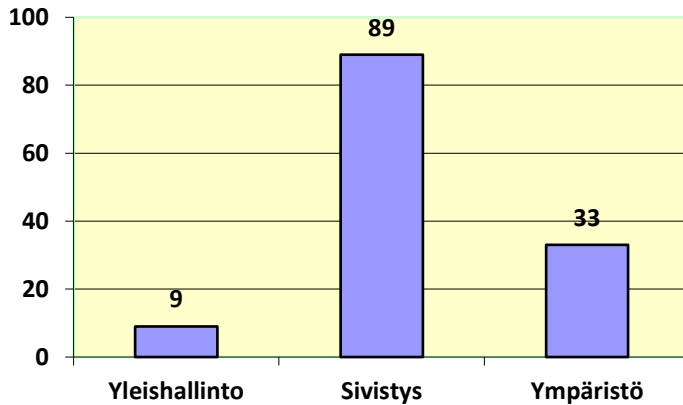
Palkkausmäärärahoissa ei ole huomioitu mahdollisten talkoovapaiden käytön vaikutusta.

Päävastuualueet

Jokaisen päävastuualueen tulee omalta osaltaan kaikilla tasoillaan toiminnassaan sitoutua kunnan strategiaan ja tässä taloussuunnitelmassa määriteltyjen kunnan päämäärien toteutumiseen.

HENKILÖSTÖ

Kuortaneen kunnan vakinaisten työntekijöiden määrä 31.10.2023 oli 131 henkilöä

Kaavio: Vakinainen henkilöstö osastoittain

MUUTOKSET / LISÄYKSET VIROISSA JA TYÖSUHTEISSA

Yleishallinto

Yleishallinnon toimialalle on laadittu henkilöstösuunnitelma seuraaville vuosille huomioiden nykytilanne ja eläköitymisten seurauksena tulevat henkilöstömuutokset. Suunnitelman mukaan vuonna 2024 kunnanviraston toimistotehtäviin ei palkata uutta työntekijää. Kun tällä hetkellä osa-aikaisena toimiva työntekijä aikanaan jää eläkkeelle, hänen paikkansa täytetään kokoaikaisella työntekijällä.

Ympäristöosasto

Rakennusvalvontaan on varattu yhden määräaikaisen työntekijän palkkaamiseen asiakirjojen sähköisen tallentamisen ja arkistoinnin tehtäviin.

Nuorten työllistäminen

Hallintokunnat työllistävät kesätyöntekijöitä omien käyttösuunnitelmiensa mukaisesti.

TYTÄRYHTIÖT 2024

Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot

Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot on kunnan 100 % omistama tytäryhtiö, joka tuottaa asumispalveluita pääsääntöisesti Kuortaneen Lukiossa ja yläkoulun urheiluluokalla opiskeleville nuorille sekä vuokra-asumispalveluja kunnan asukkaille. Vuokrakohteita ovat rivitaloasuntoja, 1h +kk – 4 h+ k + s (35 m² – 88 m²) sekä kerrostaloasuntoja, 1h+kk – 3h+kk (35m² – 72m²) sekä soluasuntoina luhtitaloasuntoja. Rivitalot on rakennettu vuosina 1960 – 2001, kerrostalo 1974-1976 sekä luhtitaloasunnot 1988-2019. Asuntoja on yhteensä 207, joista opiskelijoiden käytössä on 61 huoneistoa. Opiskelijoille majoituspaikkoja on yhteensä 2023 vuoden lopussa 208 opiskelijalle.

Tavoitteet vuodelle 2024:

Vahvistaa uuden yhtiön taloudellista tilannetta. Tarkastetaan ja selkeytetään toimintatapoja.

Mittari: Taloudelliset tunnusluvut.

Tavoitetaso: Lisävelan välttäminen.

Toteutuma:

Kysyntään vastaaminen ja vuokrausasteen pitäminen lähellä 96%

Mittari: Vuokrausaste prosentteina.

Tavoitetaso: Huoneistojen vuokraus yli 96%.

Toteutuma:

Huoneistojen pintoja remontoidaan nykyvaatimusten tasolle huoneisto kerrallaan asukasvaihdon yhteydessä.

Mittari: Suoritetut remontit (lkm)

Tavoitetaso: 50 % edellä mainituista kohteista remontoitu

Toteutuma:

Remontit suoritetaan ilman lisävelkaa.

Mittari: Taseen lainojen summa.

Tavoitetaso: Uudistuneen yhtiön ylläpitäminen ilman lisärahoitusta.

Toteutuma:

	TP 2022	Ta 2023	Ta 2024
Tuotot	1 022 383	953 000	1 384 567
Hoitokulut	-830 026	-953 000	-1 160 949
Toimintakate	14	0	0
Poistot	-192 343	-232 734	-223 618

Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat

Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat on kunnan 100 % omistama tytäryhtiö, joka hallinnoi yritys kiinteistöjä ja kiinteistöosakkeita. Yhtiö on perustettu vuoden 2020 alussa ja omistaa kiinteistöjä tai osakkeita kahdeksasta kohteesta tarjoten tilat yli 20 eri toimialoilla toimivalle yritykselle tai yhdistykselle.

Tavoitteet vuodelle 2024:

Kysyntään vastaaminen ja vuokrausasteen pitäminen korkeana

Mittari: Vuokrausaste ja kiinteistöjen ostomahdollisuuksien selvittäminen

Tavoitetaso: Yli 90 prosenttia tiloista vuokrattuna. Selvitetty ja hyödynnetty liiketaloudellisesti järkevät kiinteistöjen ostomahdollisuudet.

Toteutuma:

Kiinteistöjen kunnossapidon parantaminen

Mittari: Kiinteistöjen kunnossapitosuunnitelma

Tavoitetaso: Kunnossapitosuunnitelma laadittu ja käytössä

Toteutuma:

Markkinoinnin kehittäminen

Mittari: Markkinointikampanjointi

Tavoitetaso: Markkinointia kehitetty ja markkinointitoimenpiteitä tehty

Toteutuma:

	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Tuotot	281 533	357 600	362 900
Menot	-182 365	-213 341	-231 467
Toimintakate	99 168	144 259	131 433
Poistot	-96 988	-169 300	-131 433

KÄYTTÖTALOUSOSA**Kunnanhallitus**

	sitovuus	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	sitova	1 393	372	462	462	464
Toimintamenot	sitova	-17 512	-1 738	-1 901	-1 910	-1 920
Netto (toimintakate)		-16 118	-1 366	-1 439	-1 449	-1 456
Sumupoistot		-6	-6	-6	-6	-6
Sisäiset erät		-444	-46	-49	-48	-48

YLEISHALLINTO

	sitovuus	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	sitova	405	270	384	384	386
Toimintamenot	sitova	-1 252	-1 392	-1 495	-1 495	-1 502
Netto (toimintakate)		-847	-1 122	-1 111	-1 111	-1 116
Sumupoistot		-5	-5	-4	-4	-5
Sisäiset erät		-40	-44	-44	-40	-40

Toiminta-ajatus

Hallinto-osaston tehtävänä on avustaa kunnanvaltuustoa, kunnanhallitusta ja keskusvaalilautakuntaa sekä elinkeinovastaavan tulosaluetta näiden asioiden valmistelussa ja toimeenpanossa ja luoda edellytykset ylimmän johdon tulokselliselle työskentelylle.

Hallinto-osasto vastaa kunnan yleisestä tiedottamisesta ja ohjaa kunnan sisäistä ja ulkoista viestintää sekä markkinointia. Perusviestinnästä vastaa viestintäkoordinaattori. Kriisiviestinnän päävastuu on kunnanjohtajalla.

Hallinto-osasto valmistelee talousarvion ja taloussuunnitelman, hoitaa kirjanpidon sekä laatii tilinpäätöksen. Taloushallinnon tehtävänä on tuottaa hallintokunnille talouden ohjaukseen tarvittavia talouslukuja kirjanpitoaineistosta talousarvion toteutumisen, tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman muodossa. Osasto hoitaa maksuliikennettä ja vastaa kunnan henkilöstöhallinnosta, palkanlaskennasta ja ict-hallinnosta ja -suunnittelusta.

Osasto vastaa arkistotoimen ohjauksesta, keskusarkiston ja yleishallinnon arkiston hoidosta sekä huolehtii EU:n tietosuojasetuksen mukaisten tietoturva-vaatimusten edellyttämistä toimista.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kuntalaisten osallistaminen huomioidaan kunnan toiminnassa. Sekä sisäisten, että ulkoisten palvelujen tuottamisessa kiinnitetään edelleen huomiota joustavuuden parantamiseen henkilöstöresurssien puitteissa.

Osallistavan budjetoinnin toimintamalli käynnistettiin syksyn aikana ja sitä kehitetään edelleen.

Office365 käyttöönottoa laajennetaan palvelemaan etenkin sisäistä viestintää.

Kuntalaisten liikuntaharrastusten tukemista jatketaan siten, että Kuortaneen Urheiluopiston käyntihinta asiakkaalle on 1 €.

Tavoitteet vuodelle 2024

Toimintaympäristön taloudellisiin muutoksiin varautuminen

Mittari: Aktiivinen seuranta ja muutosten huomiointi kunnan toiminnassa

Tavoitetaso: Ajantasainen reagointi ja päätöksenteko

Kuntamarkkinointikampanja

Mittari: Muuttajatilasto ja kunnan sähköisten viestintäkanavien liikennemäärien kasvu ja asiakaspalaute.

Tavoitetaso: Asumiseen ja kunnan vetovoimaan liittyvä markkinointikampanjan vuositoimenpiteet toteutettu.

Toteutuma:

Viestinnän kehittäminen

Mittari: Asukaskyselyn osan toteuttaminen uuden strategian pohjalta, sisäisen viestinnän kehittäminen ja ulkoisen viestinnän tehon ylläpitäminen, messu- ja markkinointitapahtumiin osallistuminen tarpeen mukaan, julkaisutoiminta, kävijä- ja vaikuttavuus seurannat.

Tavoitetaso: Sisäisen ja ulkoisen viestinnän ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen jokaisella vastuualueella, kunnan näkyvyyden ylläpitäminen ja tehostaminen, tapahtumien markkinointi ja järjestelyihin osallistuminen niissä, joissa kunta mukana, Nokiposti-lehden julkaisu 3 kertaa vuodessa (Näistä yksi Kuortaneen yrittäjien kanssa yhteistyössä toteutettava Syke-Nokiposti ja jako laajemmalle), Kuhina-markkinoille osallistuminen, kävijämäärien ylläpitäminen viestintä- ja markkinointikanavissa.

Toteutuma:

Henkilöstön kouluttaminen

Mittari: Eduhouse palvelun käyttö, osallistujien määrä ja suoritteet (v. 2023 24 henkilöä ja 74 suoritetta)

Tavoitetaso: Tarjotun palvelun monipuolinen käyttö, kouluttajien määrän ja suoritteiden lisääntyminen.

Toteutuma:

ELINKEINOPALVELUT

	sitovuus	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	sitova	112	102	78	78	79
Toimintamenot	sitova	-251	-346	-406	-408	-410
Netto (toimintakate)		-139	-244	-328	-330	-332
Sumupoistot		-1	-1	-1	-1	-1
Sisäiset erät		-11	-6	-5	-5	-5

Toiminta-ajatus

Elinkeinopalveluiden toiminta-ajatuksena on palvella kunnan yritys-elämää monipuolisesti ja joustavasti erilaisten kehittämispalveluiden tuottamisen ja tiedonvälityksen avulla. Toiminnassa hyödynnetään tehokkaasti myös yhteistyöverkostoja.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

2023 vuoden lopussa päivitetty elinkeinostrategia luo pohjan elinkeinopalvelujen toiminnan painopistealueiksi ja kehittämiskohteiksi. Päivitetyn strategian painopistealueina ovat: 1. (metalli)teollisuuden kehityksen turvaaminen, 2. Urheiluopiston läsnäolon maksimaalinen hyödyntäminen, 3. Yrittäjien toimintaedellytysten kehittäminen ja yritys-kentän uudistumisen edesauttaminen, 4. TE-uudistuksen onnistunut toteuttaminen ja yritys-palvelujen yhdistäminen yhden luukun elinvoimakeskukseksi sekä 5. Tiivis yhteydenpito yrittäjäjärjestöihin ja yritys-kenttään.

Elinkeinopalveluja tuotetaan yhteistyössä yhteistyöverkoston kanssa. Kaiken perustana on tiivis yhteydenpito yrittäjäjärjestöihin ja yritys-kenttään. Viestinnän tehostamiseksi parannetaan uutiskirjeettä edelleen keskeiseksi ja säännölliseksi viestintäkanavaksi yrityksille suunnatuista palveluista. Kehitetään myös yrityksiin suuntautuvaa kuntamarkkinointia.

2023 lopussa päättyvän ukrainalaisten tilapäisen suojelun kuntamallin jälkeen kunnan vastuu muuttuu asumispalvelujen järjestämisestä enemmän kotoutumis-palvelujen järjestämiseen. Kunnan kotouttamisohjelma on päivitettävä alkuvuoden aikana. Työperäistä maahanmuuttoa kehitetään mm. Welcome2EP ja Job Well Done -hankkeiden kautta. Kotoutumis-palveluja pyritään järjestämään kunnan eri osastojen ja alueen muiden toimijoiden yhteistyöllä.

Hanketoiminnassa panostetaan kunnan alueelle kohdistuviin yritys- ja yleishyödyllisiin hankkeisiin erityisesti Leader-toimintaryhmän kautta. Alkaneen ohjelmakauden mahdollisuuksista viestitään yrityksille ja avustetaan hakemuksien laatimisessa. Kehityshankkeissa tehdään yhteistyötä alueen muiden kuntien kanssa. Kehitetään myös kunnan omaa hanketoimintaa.

2025 alusta kunnille siirtyviä TE-palveluja varten perustetaan kymmenen kunnan toimesta Kuntayhtymä Kymppi. TE-uudistuksen valmisteluun osallistutaan aktiivisesti onnistuneen toteutumisen varmistamiseksi. Myös talousarviossa varaudutaan kuntayhtymän perussopimuksen mukaiseen peruspääoman maksuun ja ennakkomaksuun, joka tasataan tulevien vuosien aikana. Lähtökohtaisesti kuntayhtymän rahoitus katetaan kasvavasta valtionosuudesta.

Tavoitteet vuodelle 2023:**Päivitetty elinkeinostrategia otettu käyttöön**

Mittari: Päivitetyn elinkeinostrategian toimenpiteiden toteuttaminen

Tavoitetaso: Päivitetyn strategian toimenpiteitä toteutettu

Toteutuma:

Viestinnän ja markkinoinnin tehostaminen

Mittari: Uutiskirje ja yrityksille suunnattu kuntamarkkinointi

Tavoitetaso: Säännöllinen uutiskirje ja yrityksille suunnattuja markkinointitoimenpiteitä toteutettu

Toteutuma:

TE-uudistuksen onnistunut toteuttaminen

Mittari: Uudistuksen valmistelu

Tavoitetaso: Kuntayhtymä yhdessä kunnan kanssa on valmis vastaanottamaan siirtyvät palvelut 2025 alusta

Toteutuma:

Ajantasainen kotouttamisohjelma

Mittari: Kotouttamisohjelman päivittäminen

Tavoitetaso: kotouttamisohjelma päivitetty

Toteutuma:

Sivistyslautakunta

1000 euroa	sitovuus	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	sitova	897	810	914	919	923
Toimintamenot	sitova	-7 520	-8 606	-9 247	-9 293	-9 340
Netto (toimintakate)		-6 623	-7 796	-8 333	-8 375	-8 417
Sumupoistot		-32	-19	-10	-10	-10
Sisäiset erät		-1 870	-1 297	-1 437		

SIVISTYSHALLINTO

1000 euroa	sitovuus	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	sitova	16			0	0
Toimintamenot	sitova	-202	-262	-290	-291	-293
Netto (toimintakate)		-186	-262	-290	-291	-293
Sumupoistot		-5	-5	-4	-5	-5
Sisäiset erät		-16	-17	-6		

Toiminta-ajatus

Sivistyslautakunnan päätösin, sivistysjohtaja-rehtorin ja kirjastonjohtaja-vapaa-aikavastaavan viranhaltijapäätösin sekä hallintosihteerin työsuorituksin johdetaan ja kehitetään tulosalueitten toimintaa yhteistyössä tulosalueiden esimiesten kanssa.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kuortane tarjoaa kuntalaisilleen turvallisen, henkistä kasvua ja oppimista kannustavan sekä fyysistä kuntoa ylläpitävän toimintaympäristön. Kuntalaisten koulutustarpeisiin vastataan huolehtimalla laadukkaasta ja monipuolisesta koulutustarjonnasta varhaiskasvatuksesta lukiokoulutukseen. Kuortane tarjoaa asukkaalleen tasokkaat kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut.

Tavoitteet vuodelle 2024

Huolehditaan tasapainoisesta kuntataloudesta seuraamalla talousarvion toteutumista tulosalueiden esimiesten kanssa yhteistyössä.

Mittari: Talousarviossa pysyminen ja nopea reagointi poikkeamiin.

Tavoitetaso: Sivistyslautakunta pysyy asettamissaan tavoitteissa.

Toteutuma:

Huolehditaan tasapainoisesta kuntataloudesta seuraamalla yksikköhintojen kehitystä

Mittari: Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen yksikköhinnat.

Tavoitetaso: Yksikköhinnat eivät kasva vuoden 2023 tasoon verrattuna.

Toteutuma:

PERUSKOULUPALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	sitova	617	531	609	612	615
Toimintamenot	sitova	-3 479	-3 791	-3 888	-3 908	-3 927
Netto (toimintakate		-2 862	-3 260	-3 280	-3 296	-3 313
Sumupoistot		-5	-2	0	-2	-5
Sisäiset erät		-915	-623	-704		

Toiminta-ajatus

Perusopetuksessa oppilaille tarjotaan yksilölliset tarpeet huomioiva kasvatus ja opetus. Pidetään huolta oppilaiden yhteisöllisyydestä ja turvallisuudentunteesta.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Tarkoituksenmukainen ja kustannustehokas kouluverkko, joka mahdollistaa laadukkaan opetus- ja kasvatustyön sekä terveen kuntatalouden. Hyvien perustietojen ja taitojen oppimisen ohella pidetään tärkeänä liikunnan merkitystä ja monipuolista tarjontaa.

Toimitaan yhteistyössä maakunnan muiden kuntien kanssa uuden opetussuunnitelman toteuttamisessa sekä henkilöstön täydennyskoulutuksessa. Perusopetuksen osaamista vahvistetaan erilaisten hankkeiden avulla.

Tavoitteet vuodelle 2024

Kiinnitetään erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvinvointiin (koulujen omat ja kouluterveyskyselyn havainnot) sekä suvaitsevaisuuden lisäämiseen.

Mittari: Koulukiusaamista seurataan säännöllisesti (kouluterveyskysely ja koulujen omat säännölliset kyselyt) jokaisessa koulussa ja siihen puututaan tarvittaessa. Positiivinen pedagogiikka tulee osaksi perusopetusta.

Tavoitetaso: Koulukiusaaminen vähenee ja hyvinvointi lisääntyy. (kouluterveyskysely ja koulujen omat säännölliset kyselyt)

Toteutuma:

Panostetaan henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin.

Mittari: Henkilöstö on pysyvää ja työhön sitoutunutta.

Tavoitetaso: Kaikissa tehtävissä on pätevä henkilö.

Toteutuma:

Kiinnitetään erityistä huomiota työn houkuttelevuuteen.

Mittari: Päteviä hakijoita vähintään yksi jokaiseen avoimeen työsuhteeseen

Tavoitetaso: 100%

Toteutuma:

LUKIOKOULUTUSPALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	sitova	37	39	55	55	55
Toimintamenot	sitova	-1558	-1777	-2 197	-2200	-2220
Netto (toimintakate)		-1522	-1738	-2 142	-2145	-2165
Sumupoistot						
Sisäiset erät		-345	-230	-276		

Toiminta-ajatus

Kuortaneen urheilulukion opetus on laadukasta ja monipuolista. Lukio-opiskelija voi valita ja rakentaa koulun laajasta kurssitarjonnasta itselleen oman ohjelman.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Oppilaalle tarjotaan yksilölliset tarpeet huomioiva opetus ja valmennus, joka mahdollistaa hyvät oppimistulokset sekä oman urheilu-uran päämäärätietoisien kehittämisen.

Toimitaan yhteistyössä maakunnan muiden lukiodien ja urheiluoppilaitosverkoston kanssa Lukiokoulutuksen osaamista vahvistetaan erilaisten hankkeiden avulla.

Tavoitteet vuodelle 2024

Huolehditaan yhteistyössä teknisen lautakunnan ja Kuortaneen asuntojen kanssa siitä, että lukiolaisille on riittävästi opetustiloja sekä asuntoja.

Mittari: Petipaikkojen ja opetustilojen riittävyys

Tavoitetaso: Otetaan käyttöön uusia opetustiloja ja petipaikkojen määrä kasvaa.

Toteutuma:

Lukiota kehitetään jatkuvasti

Mittari: Lukion kehittämissuunnitelman valmistuminen ja sen mukaisten toimenpiteiden aloittaminen.

Tavoitetaso: Kehittämissuunnitelma valmistuu ja sen mukaiset toimenpiteet aloitetaan.

Toteutuma:

Kiinnitetään erityistä huomiota opiskelijoiden yhteisöllisyyden tunteeseen, koettuun hyvinvointiin sekä terveellisiin elintapoihin.

Mittari: Kouluterveyskyselyn ja lukion oman kyselyn tulokset paranevat.

Tavoitetaso: Opiskelijoiden yhteisöllisyyden tunne ja koettu hyvinvointi paranevat ja nuuskan käyttö vähenee.

Toteutuma:

VARHAISKASVATUSPALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	sitova	202	139	174	175	176
Toimintamenot	sitova	-1 677	-1 982	-2 067	-2 078	-2 088
Netto (toimintakate)		-1 475	-1 844	-1 893	-1 903	-1 912
Sumupoistot						
Sisäiset erät		-308	-167	-183		

Toiminta-ajatus

Tarjoamme lapsille laadukasta ja monipuolista varhaiskasvatusta. Kuortaneen kunnan varhaiskasvatussuunnitelma toimii kasvatushenkilöstön velvoittavana asiakirjana varhaiskasvatuksen toimintaa suunniteltaessa. Se perustuu valtakunnalliseen Varhaiskasvatustalakiin (2015) ja valtakunnallisiin varhaiskasvatuksen perusteisiin (päivitetty v. 2022). Toimintamme arvoja ovat turvallisuus, kunnioitus, yhteisöllisyys ja kiireettömyys. Varhaiskasvatuksessa luodaan perusta koko iän kestäväälle oppimiselle. Haluamme Kuortaneella luoda lapsuutta arvostavan ja rauhallisen kasvuympäristön, joka on myönteinen, turvallinen, liikkumiseen ja leikkiin innostava sekä oppimiseen kannustava.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Panostamme paljon liikkumiseen ja luonnossa oppimiseen. Haluamme tehdä tiivistä yhteistyötä perheiden kanssa, jolloin vanhempien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön yhteinen tieto lapsesta voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla lapsen tasapainoisen kehityksen ja kasvun turvaamiseksi. Yhteistyö lähtee lapsen tarpeista ja sen päämääränä on tietoinen sitoutuminen lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen prosessien tukemiseen. Tiiviillä ja moniammatillisella yhteistyöllä turvaamme lapsen hyvän hoidon ja kasvatuksen.

Varhaiskasvatustalain muutoksesta johtuen uusia henkilöitä rekrytoitaessa huomioidaan kelpoisuusvaatimukset, mitkä astuvat voimaan 1.1.2030. Kannustetaan myös olemassa olevia työntekijöitä jatkokoulutustautumaan, jotta irtisanomisilta tuolloin vältytään.

Tavoitteet vuodelle 2024

Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen ja sen arviointi.

Mittari: Asiakastytyväisyyskysely

Tavoitetaso: Asiakkaat kokevat varhaiskasvatuksen laadukkaaksi, turvalliseksi ja lapsilleen sopivaksi vähintään arvosanalla 4 (vastaukset asteikolla 1-5).

Toteutuma:

Taataan laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut

Mittari: Henkilökunnan pätevyys ja riittävä resurssointi.

Tavoitetaso: Aluehallintoviraston tekemät kyselyt.

Toteutuma:

Päivitetään varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys ja rekrytointisuunnitelma vastaamaan syntyvyydessä tapahtunutta laskua. Suunnitelman päivittämisellä varmistetaan laadukas varhaiskasvatus sekä palvelujen oikeanlainen resurssointi.

Mittari: Suunnitelma valmistelu.

Tavoitetaso: Suunnitelma valmistuu.

Toteuma:

VAPAA-AIKAPALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	sitova	24	102	77	77	78
Toimintamenot	sitova	-603	-794	-805	-809	-813
Netto (toimintakate)		-579	-692	-728	-732	-735
Sumupoistot		-23	-12	-5	-12	-24
Sisäiset erät		-261	-261	-269		

Toiminta-ajatus

Taataan kuntalaisille tasokkaat ja monipuoliset kirjasto-, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut, joilla edistetään ja tuetaan kuntalaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Kuntalaisten itsensä kehittämisen ja elinikäisen oppimisen mahdollistavat kansalaisopistopalvelut järjestetään Alavuden kaupungin hallinnoiman Lakeudenportin kansalaisopiston kautta.

Monipuolisilla ja laadukkailla vapaa-aikapalveluilla vahvistetaan kunnan vetovoimaisuutta ja asumisviihtyvyyttä sekä luodaan kunnan hyvää imagoa.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Vapaa-aikapalveluiden toiminnan kehittämiseksi perustetaan asukasraati ja sisäistä yhteistyötä vahvistetaan edelleen.

Kirjastopalveluissa tehdään kiinteää yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa lasten ja nuorten lukutaidon ja -innon edistämiseksi. Kirjaston kokoelma pidetään ajantasaisena ja monipuolisena, ja palvelua ja toimintaa kehitetään saadun kokemuksen ja palautteen pohjalta. Kirjasto on mukana maakunnan kirjastoyhteistyössä, Eepos-kirjastojen yhteisissä hankkeissa ja kokoelmien yhteiskäytössä.

Nuorisopalveluissa panostetaan kiusaamisen ehkäisemiseen ja nuorille suunnatun toiminnan ja nuorten oleskelupaikkojen kehittämiseen.

Kulttuuripalveluissa yhteistyötä paikkakunnan toimijoiden kanssa kehitetään edelleen. Tuetaan kulttuuri- ja muiden harrasteryhmien ja kyläyhdistysten omaehtoista toimintaa ja ollaan mukana mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevissa tapahtumissa. Toteutetaan museon ja kirkkorannan alueelle lapsille ja lapsiperheille suunnattu selkokielineen ja tarinallinen kulttuuripolku.

Kuntalaisille tarjotaan kysynnän mukaan mahdollisimman monipuolisia kansalaisopistopalveluita eri puolilla kuntaa.

Liikuntapalveluissa panostetaan kaikenikäisten kuntalaisten liikunnan ja hyvinvoinnin edistämiseen ja omatoimiliikunnan kehittämiseen. Kuntalaisille taataan monipuoliset liikuntamahdollisuudet.

Vapaa-aikapalvelut on mukana työryhmässä, joka edistää vanhan Alvarin koulun piha-alueen muuttamista liikunta- ja vapaa-ajanviettoalueeksi. Suunnitelmassa huomioidaan niin koulujen, nuorisoin kuin kirjaston tarpeet.

Tavoitteet vuodelle 2024

Kirjaston houkuttelevuuden mittaaminen tunnuslukuna lainaus/asukas.

Mittari: Vuoden 2023 luku.

Tavoitetaso: Tunnusluku pysyy vähintään edellisen vuoden tasolla.

Toteutuma:

Tehdään yhteistyötä koulujen kanssa koulukiusaamisen ehkäisemiseksi (Kaiku) esimerkiksi nuorisokonsertin järjestämisellä.

Mittari: Kouluterveyskyselyn tulokset

Tavoitetaso: Kiusaaminen vähenee

Toteutuma:

Lisätään ja kehitetään nuorille suunnattua toimintaa ja kokoontumispaikkoja esimerkiksi tekemällä yhteistyötä teknisen toimen ja perusopetuksen kanssa Alvarin vanhan koulun piha-alueen suunnitelman tekemiseksi.

Mittari: Kouluterveyskyselyn tulokset

Tavoitetaso: Tyytyväisyys lisääntyy

Toteutuma:

Ohjaamon kävijämäärän ja asiantuntijaverkoston kasvattaminen entisestään.

Mittari: Vuoden 2023 kävijä- ja asiantuntijamäärät.

Tavoitetaso: Suurempi kävijämäärä ja laajempi asiantuntijaverkosto.

Toteutuma:

Toteutetaan tarinallinen ja selkokielineen lapsille ja lapsiperheille suunnattu kulttuuripolku museon ja kirkkorannan alueelle

Mittari: Kulttuuripolun valmistuminen

Tavoitetaso: Kulttuuripolku valmistuu

Toteutuma:

Tarjotaan kohdennettuja liikkumisryhmiä (mm. seuratoiminnan ulkopuolella olevat lapset ja nuoret, ikäihmiset, painonhallintaa tarvitsevat, työttömät)

Mittari: Toteutuneet ryhmät

Tavoitetaso: Saadaan toteutumaan kohdennettuja liikkumisryhmiä

Toteutuma:

Tekninen lautakunta

1000 euroa	sitovuus	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	sitova	1 751	1 682	1 817	1 820	1 829
Toimintamenot	sitova	-4 210	-3 242	-3 214	-3 220	-3 236
Netto (toimintakate)		-2 459	-1 560	-1 398	-1 400	-1 407
Sumupoistot		-1 098	-1 146	-1 194	-1 200	-1 220
Sisäiset erät		2 325	1 357	1 498	1 500	1 500

KUNTATEKNIIKAN HALLINTO

1000 euroa	sitovuus	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	sitova	8	8	8	8	8
Toimintamenot	sitova	-514	-188	-195	-195	-195
Netto (toimintakate)		-506	-180	-187	-187	-187
Sumupoistot		-5	-5	-4	-4	-4
Sisäiset erät		-32	-40	-40	-40	-40

Toiminta-ajatus

Teknisen lautakunnan päätöksin, viranhaltijapäätöksin ja esimiestoiminnan kautta kehitetään ja johdetaan teknisen toimen tulosalueitten toimintaa. Toiminnan pyörittäminen edellyttää riittävää määrää, ammattitaitoista ja motivoitunutta henkilöstöä.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kiinteistömäärän kunnossapito ja ympäristön (puistot ja yleiset alueet) tilan parantaminen. Kehittämiskohteena edelleen rakennuskiinteistöjen tehokas käyttö ja irtaantuminen vähemmän tarpeellisista rakennuksista.

Tavoitteet vuodelle 2024

Suunniteltujen investointien toteuttaminen

Mittari: Laadukas ja edullinen toteutus

Tavoitetaso: Investointien toteutuminen talousarvioaraamin mukaisesti

Toteutuma:

Hyvinvointialueen ja kunnan välinen yhteistyö Sote-kiinteistöjen osalta saumatonta ja tehokasta.

Mittari: Vuokrankannon ja palvelupyyntöjen seuranta.

Tavoitetaso: Pidetään kiinteistöt hyvässä kunnossa, jotta tilojen vuoraaminen hyvinvointialueelle voisi jatkua

Toteutuma:

TILAPALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	sitova	859	875	973	980	985
Toimintamenot	sitova	-2 710	-1 928	-1 872	-1 880	-1 890
Netto (toimintakate)		-1 851	-1 053	-899	-900	-905
Sumupoistot		-607	-577	-611	-620	-625
Sisäiset erät		2 206	1 292	1 483	1 490	1 495

Toiminta-ajatus

Kunnan omistamat kiinteistöt pidetään kunnossa huomioiden terveellisuuden ja energiatalouden näkökohdat.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kiinteistöjen perusparannus- ja kunnossapitotoimenpiteet, siivoustoimen ja laitostuotoiminnan kehittäminen kustannustehokkaaksi. Irtaantuminen tarpeettomista kiinteistöistä.

Tavoitteet vuodelle 2024

Vanhan Alvarin koulurakennuksen alueen kehittäminen (Hallintokortteli)

Mittari: Piha- ja liikennesuunnitelman vaiheittainen toteuttaminen hallintokorttelin viihtyvyyden ja turvallisuuden parantamiseksi.

Tavoitetaso: Vuoden 2024 tehdään uuden Alvarin koulun oppilas- ja saattoliikenteen parantamiseen tähtäävät toimenpiteet suunnitelmasta.

Toteutuma:

Ruokahuollon hyvän toimintaympäristön varmistaminen ja vakiinnuttaminen.

Mittari: Keskuskeittiön toiminta ja sen tukitoiminnot sujuvat edelleen moitteettomasti.

Tavoitetaso: In-House yhtiön uusien vastuuhenkilöiden, kunnan tukitoimintojen ja ruoan tilaajien kesken säilyy hyvä yhteisymmärrys valitusta toimintatavasta.

Toteutuma:

Tilapalveluun valittu uusi kunnanrakennusmestari ja siivoustyön vastaava. Perehdytys ja toiminnan kehittäminen.

Mittari: Hyvä palaute tilojen käyttäjiltä ja kuntalaisilta.

Tavoitetaso: Uusien vastuuhenkilöiden, teknisen toimen työntekijöiden ja eri sidosryhmien keskinäinen toiminta mutkatonta sekä tehokasta.

Toteutuma:

YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	sitova	66	34	60	60	60
Toimintamenot	sitova	-487	-573	-588	-590	-600
Netto (toimintakate)		-421	-539	-528	-530	-540
Sumupoistot		-345	-422	-456	-460	-465
Sisäiset erät		139	91	61	62	62

Toiminta-ajatus

Tasokkaat yhdyskuntatekniset palvelut. Liikenne- ja yleisten alueiden sekä yksityisteiden kunnossapidosta huolehtiminen.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Katualueiden ja yksityisteiden kunnossapito kustannustehokkaasti.

Tavoitteet vuodelle 2024

Tiekuntien avustaminen ja tukeminen yksityisteiden perusparannushankkeisiin hakeutumisessa. Ely:llä korotetut määrärahat käytössä vielä 2024.

Mittari: Hankkeiden käynnistyminen ja Ely:n rahoitushakemukset.

Tavoitetaso: Ainakin yksi perusparannushanke käynnistyy ja valmistuu vuoden 2024 loppuun mennessä.

Toteutuma:

VESIHUOLTOLAITOS

1000 euroa	sitovuus	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	sitova	819	766	776	780	780
Toimintamenot	sitova	-499	-552	-560	-565	-560
Netto (toimintakate)		319	213	216	215	220
Sumupoistot		-142	-144	-122	-125	-130
Sisäiset erät		12	14	-5		

Vesihuoltolaitos on eriytetty omaksi laskennalliseksi yksikökseen ja siitä laaditaan erillinen laskennallinen tuloslaskelma ja tase.

Toiminta-ajatus

Tasokkaat yhdyskuntatekniset palvelut. Vesi- ja viemärlaitoksen häiriöttömästä toiminnasta huolehtiminen.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Vesihuoltoverkoston ja viemäriverkoston perusparantaminen. Vesihuoltolaitos hankkii vuoden 2024 kuluessa uuden pakettiauton leasingrahoituksella.

Tavoitteet vuodelle 2024

Vanhoiden vesijohtojen saneeraamista

Mittari: Parannetaan ainakin yksi vesijohtoverkoston osuus.

Tavoitetaso: Parannetaan Rantatien runkovesijohto-osuus välillä Murtotie-Alvar Aallon tie.

Toteutuma:

Vanhoiden viemäriverkoston saneeraamista

Mittari: Parannetaan ainakin yksi jätevesipumppaamolta lähtevä paineputki, joka jää keväällä tulvien alle (mahdoton korjata tällöin, jos paineputki hajoaa keväällä)

Tavoitetaso: Majantien jätevesipumppaamon ja Kaarankajoen välisen paineputken saneeraus talousarvion mukaisesti.

Toteutuma:

Ympäristölautakunta

YMPÄRISTÖPALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	sitova	84	83	88	88	88
Toimintamenot	sitova	-228	-317	-329	-330	-335
Netto (toimintakate)		-144	-233	-241	-242	-247
Sumupoistot		-27	-27	-27	-27	-27
Sisäiset erät		-10	-14	-12	-12	-12

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonta suorittaa mm. rakentamiseen, kaavoitukseen, maa-ainesten ottoon, korjausrakentamiseen, maanmittaustoimituksiin, investointitukiin ja jätevesien käsittelyyn liittyvää neuvonta-, lausunto- ja ohjaustyötä sekä huolehtii lupamenettelyn ja työmaa-aikaisen valvonnan avulla, että voimassa olevia lakeja ja määräyksiä noudatetaan. Rakennusvalvonta hoitaa vapaiden tonttien markkinoinnin ja päivityksen ja ylläpitää rakennusrekisteriä.

Ympäristönsuojelu huolehtii sen hoidettaviksi laissa tai sen nojalla säädetyistä tai määräytyistä tehtävistä, ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista; osallistuu kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, antaa lausuntoja sekä tekee esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista kunnan muille viranomaisille; huolehtii ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa, edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasioissa sekä suorittaa muut sille johtosäännöllä määrätyt tehtävät. Vesistöjen hajakuormituksen vähentämiseen on kiinnitetty erityisesti huomiota.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Toteutetaan resurssien puitteissa Kuortaneenjärvi-hankkeissa linjattuja toimenpiteitä. Edesautetaan sisäistä kuormitusta vähentäviä toimenpiteitä. Jatketaan Kuortaneenjärven säännöstelyn kehittämishanketta yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.

Toimintaa tehostetaan siten, että lisääntyneistä tehtävistä huolimatta pystytään ylläpitämään hyvää tasoa palveluiden laadussa.

Keskustan ja Mäyryn osayleiskaavan uudistaminen saadaan luonnosvaiheen alkuun 2024 aikana.

Haaviston yritysalueen asemakaavoituksen laajennus siirtyy vuodelle 2025. Puutarhakylä kaavan esivalmistelun käynnistys.

Kaavoituksen vanhoja arkistoimatta jääneitä papereita arkistoidaan aktiivisesti, mahdollisesti apu työvoimalla. Yksitysteiden papereita siirretään sähköiseen muotoon. Rakennusvalvonnan vanhoja katselmustietoja päivitetään olemassa olevaan järjestelmään, lupapisteeseen tuotuja lupia arkistoidaan sähköiseen arkistoon.

Tavoitteet vuodelle 2024

Rakennusjärjestyksen uusiminen

Mittari: Saada uudistettua rakennusjärjestys vuoden 2024 aikana

Tavoitetaso: Rakennusjärjestys tulee voimaan vuoden 2025 alusta

Toteutuma:

Ympäristönsuojelun valvonta

Mittari: Kunnan ympäristönsuojelun valvontaan kuuluvien laitosten ja toimintojen lakisääteisen valvonnan sekä luvituksen toteuttaminen joustavasti käyttäen vartan vasten räätälöityä valvontaohjelmistoa.

Tavoitetaso: 100 % valvontasuunnitelman vuotuinen toteuttaminen ja kunnan myöntämien ympäristölupien käsittelyaika 4 kk

Toteutuma:

Asemakaavoitus

Mittari: Vilmeikön kaava, mikäli osayleiskaava tarvitaan asemakaavayhdistelmä, saadaan se vauhtiin. Puutarhakylän kaavan valmisteluvaihe alkaa.

Tavoitetaso: Vilmeikön kaava valmis, mahdollinen asemakaava yhdistelmä luonnosvaiheessa. Puutarhakylä kaavan esivalmisteluvaihe valmis

Toteutuma:

Yleiskaavoitus

Mittari: Keskustan ja Mäyryn osayleiskaavan selvitysvaihe mahdollisimman lähelle luonnosta. Napalankallioiden ja Hietaharjun nevan ja tuulivoima osayleiskaava etenee.

Tavoitetaso: Keskustan ja Mäyryn osayleiskaavan luonnos tekeillä. Napalankallioiden ja Hietaharjun nevan ja tuulivoima osayleiskaava ehdotusvaiheeseen.

Toteutuma:

Sähköinen arkistointi

Mittari: Saadaan sähköiseen muotoon vanhat katselmukset, saadaan alkuun lupapisteessä arkistointi valmistuneille luville, yksityistie tiedot sähköiseen muotoon, vanhojen kaavapapereiden arkistointi, osoitteiston läpikäynti ja raportointi mml:lle

Tavoitetaso: Vanhat arkistoitavat kaavapaperit arkistoitu, kaikki viralliset tieosoitteet löytyvät maanmittauslaitokselta, siirto karttapalveluihin tekeillä, vanhojen rakennuslupien katselmustiedot löytyvät rakennusvalvonnan ohjelmasta, lupien sähköinen arkistointi aloitettu

Toteutuma:

TUOSLASKELMAOSA

TULO- JA MENOLAJIERITTELY

Toimintatulot (1000 €)	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Myyntitulot	2 267	1 491	1 775
Maksutulot	213	163	157
Tuet ja avustukset	715	176	222
Muut tulot	930	1 118	1 126
Yhteensä	4 125	2 948	3 280
Toimintamenot (1000 €)	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Henkilöstömenot	8 413	8 064	8 688
Palvelujen ostot	18 646	3 641	3 659
Aineet, tarvikkeet	1 714	1 336	1 352
Avustukset	208	290	305
Muut menot	489	573	688
Yhteensä	29 470	13 903	14 691
	TP 2022	TA 2023	TA 2023
Nettomenot	25 344	10 955	11 411

VEROTULOT

Verotulokertymäärä 2024 (1000 €)

Ensi vuoden kokonaisveroennuste talousarviossa 2024 on yhteensä noin 6,38 miljoonaa euroa, jossa tuloverojen osuus on 4,73 miljoonaa euroa, kiinteistöverot 1,08 miljoonaa euroa ja yhteisöverot 0,56 miljoonaa euroa.

Kokonaisverotulot kuitenkin laskevat vuoden 2023 tasosta ensi vuonna noin 0,5 miljoonaa euroa. Kuluvaan vuoteen verrattuna tuloverot laskeva arviolta noin -400.000 euroa ja yhteisöverot noin -100.000 euroa. Sitä vastoin kiinteistöveron odotetaan kasvavan vuodesta 2023 arviolta noin 50.000 euroa.

Kuntaliiton veroennusteessa on huomioitu hallitusohjelmassa esitetty maapohjan eriytetty kiinteistöveroprosentti, jonka alarajaksi on esitetty 1,30 %. Ehdotettu muutos nostaa kiinteistöveron maksettavaa ja tilitettävää veroa ensi vuodesta alkaen noin 50.000 eurolla per/vuosi.

Verotuloarvio pohjautuu Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön tuottaman kuntakohtaisen veroennustekehikon 10.10.2023 tietoihin.

Vuosi	2024	2023	2022
Kunnallisvero	4 731	5 153	10 209
Yhteisövero	564	705	1108
Kiinteistövero	1 080	948	919
Yhteensä	6 376	6 806	12 236

Vuonna 2024 kuntien tuloveroprosentit tulee ilmoittaa kymmenyksen tarkkuudella, mikä tarkoittaa, että Kuortaneen kunnan tuloveroprosentti nousee 8,36 prosentista 8,4 prosenttiin. Tästä huolimatta, hallitusohjelman vaikutukset ja arviot palkkasumman heikentymisestä laskevat kunnan ensi vuoden veroennustetta. Tuloverojen odotetaan kuitenkin kasvavan jälleen talousarvion suunnitelmavuosina 2025 ja 2026 lokakuun verokehikon mukaisesti.

Kunnanvaltuuston päättämät veroprosentit vuodelle 2024:

- tuloveroprosentti 8,4%
- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93
- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30
- vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,45
- muuhun asumiseen käytetyn rakennuksen kiinteistöveroprosentti 1,05
- voimalaitosvero 3,10
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosenttia ei erikseen määrätä
- yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentti 0,00

Valtionosuudet vuonna 2024

Kuortaneen kunnan ensi vuoden valtionosuudet ovat yhteensä noin 6,593 miljoonaa euroa. Peruspalvelujen valtionosuudessa on lokakuun ennakkotiedon mukaan noin -200.000 euroa vähennystä mutta opetus ja kulttuuriministeriön valtionosuus kasvaa noin 300.000 euroa, joten valtionosuuksien kokonaisuuden voi arvioida toteutuvan kuluvaa vuotta paremmin.

Valtionosuusarvio 2024 (ennakollinen tieto 10.10.2023)

	2024	2023	2022
Peruspalelujen valtionosuus	4 337	4 542	12 498
Veromenetyksen korvaus	776	759	2 508
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus			
Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuus	1 480	1 179	961
Valtionosuus yhteensä	6 593	6 480	15 955

TULOSLASKELMA

(ulkoinen)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Ts 2025	Ts 2026
	euro	euro	euro		
Toimintatuotot					
*Myyntituotot	2 267 203	1 491 000	1 775 400	1 785 000	1 793 000
*Maksutuotot	213 169	163 100	157 400	158 200	159 000
*Tuet ja avustukset	714 596	176 200	221 500	222 600	223 700
*Muut toimintatuotot	930 459	1 117 760	1 125 800	1 131 500	1 137 200
	4 125 427	2 948 060	3 280 100	3 297 300	3 312 900
Toimintakulut					
*Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-6 695 235	-6 562 000	-7 049 700	-7 190 000	-7 334 000
Henkilösivukulut	-1 717 688	-1 501 600	-1 638 000	-1 640 000	-1 640 000
*Palvelujen ostot	-18 645 916	-3 640 500	-3 659 000	-3 677 300	-3 660 000
*Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 714 444	-1 335 800	-1 351 700	-1 358 500	-1 360 000
*Avustukset	-207 974	-289 800	-304 800	-305 000	-305 000
*Muut toimintakulut	-488 548	-573 000	-687 700	-690 000	-690 000
	-29 469 806	-13 902 700	-14 690 900	-14 860 800	-14 989 000
Toimintakate	-25 344 380	-10 954 640	-11 410 800	-11 563 500	-11 676 100
Verotulot	12 236 268	6 806 000	6 375 000	6 632 000	6 769 000
Valtionosuudet	15 955 188	6 120 500	6 593 000	6 600 000	6 650 000
Rahoitustuotot ja -kulut	63 633	-48 800	-109 800	-111 000	-111 000
*Korkotuotot	24 586	20 200	30 000	30 000	30 000
*Muut rahoitustuotot	101 901	12 700	22 700	20 000	20 000
*Korkokulut	-62 062	-80 000	-160 000	-160 000	-160 000
*Muut rahoituskulut	-791	-1 700	-2 500	-1 000	-1 000
				0	0
Vuosikate	2 910 710	1 923 060	1 447 400	1 446 500	1 520 900
arvon alentumiset					
poistot	-1 164 032	-1 198 450	-1 235 500	-1 250 000	-1 280 000
*Arvon alentumiset					
Satunnaiset erät					
*Satunnaiset tuotot					
*Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	1 746 677	724 610	211 900	196 500	240 900

INVESTOINTIOSA, Investoinnit 2023-2025

INVESTOINNIT			
Kunnanhallitus	2024	2025	2026
Katuvalaistus Mäyry-Seinäjoen kunnanraja (-24,-25,26)	10 000	195 000	195 000
Jäähallin SVOP, sijoitus osakkuusyhtiöön (-24,-25, -26)	38 000	38 000	38 000
Asunto-osakkeiden rahoitusvastikkeet	10 000	10 000	10 000
Uimahalliyhtiön SVOP (-26)			320 000
Maanhankinta puutarhakylää varten	80 000		
Vesijättömaan lunastus, Kirkkoherranvirasto-Purjetien välinen rantakaista (-24)	18 000		
Vierteentien jatke, uusi rinnakkaistie (-25) (edellyttää Elyn avustusta)		300 000	
- Elyn avustus		-150 000	
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen ohjelma	24 000		
Liikenne- ja viestintäministeriön avustus	-18 000		
Kaatiala, infra ja opasteet (-24), infra ja laavu (-25)	10 000	10 000	
Rantareitistö, Aholankangas-Majanranta (-24, -25)	30 000	15 000	
Keskustaajaman kehittämishanke, osittainen toteuttaminen (-24, -25, -26)	10 000	10 000	10 000
Puutarhakylä, infran rakentaminen (-26)			200 000
Hallintokortteli, Alvarin liikenne (-24), Kuperkeikka, Kunnantalo, Kirjasto, vanhan Alvarin piha	100 000	100 000	100 000
- leader avustus		-65 000	-65 000
- ulkopuolinen rahoitus		-35 000	-35 000
Urheilukentän katsomo, leader hanke	100 000		
- leader avustus	-65 000		
- ulkopuolinen rahoitus	-35 000		
Lukion laajennus	900 000	900 000	
Sivistyslautakunta			
Yläkoulu, kolmen luokkatilan lattiamaton uusinta sekä käytävien akustolevykattojen uusimista.	15 000		
Yläkoulu, nykyisten kattovalaisimien uusiminen led-valaisimiksi (-24)	10 000		
Yläkoulu, väliseinä tekniseen tilaan, metallityön ja puutyöiden väliin, koneiden uusintaa (-24)	20 000		
Yläkoulu, liikuntasalin esitystekniikkaa ja näyttömön uusiminen (-24)	20 000		
Yläkoulu, laserleikkuri (-26)			10 000
Päiväkoti, desifiointikaappeja Kuperkeikka, Eskari (-25)		10 000	
Alvarin koulu, verhot ja oppimisympäristön kehittäminen	30 000		
Yljiöen koulu, akustolevyt luokkatiloihin (-24)	10 000		
Tekninen lautakunta / tilapalvelu			
Yläkoulu, matalan osan vesikattorakenteiden uusiminen (muutos harjakattoiseksi, -24)	300 000		
Kirjasto, uudet vesikourut ja päätysisäännön kattaminen (-24)	20 000		
Esmikon tilalle uusi kulunvalvontajärjestelmä (-24)	50 000		
Kunnantalo, patolevyt, salaojitus, akustolevyt kahvioon (-24), Ilmastoinnin kohdesäleiköt (-25)	25 000	25 000	
Paloaseman lattiapinnoite autopesupaikan osalta, nosto-ovien valoikkunoiden uusiminen (-25)	0	20 000	
Kantatie 66 varren kevytrakenteisen luontopolun suunnittelu ja rakentaminen Aholankujalta lukiolle (-24)	40 000		
siirto	1 752 000	1 383 000	783 000

	siirto	1 752 000	1 383 000	783 000
Yhdyskuntatekniikan palvelut				
Leikkipuistojen kehittäminen, uusia leikkivälineitä, opasteet ja turvahiekat (-25,-26)			10 000	10 000
Hallisenlammen venel. kunnostus, venepuomit n.10 veneelle ja rantarakentamista (-24)	10 000			
Jokisuun venep. ja lintutornin alueen kunnostus sekä kevytrakenteinen veneluiska (-24)	15 000			
Poliisivalvontakamera keskustaan (-26)				8 000
Urheilukenttä, korkeushyppypatjat (-24), pituush.p./katsomon välinen alue hiekkatekon (-25)	15 000	10 000		
Asemakaavatiet ja piha-alueet, peruskorj., kohteet päättää tek. toimi aikanaan (-24,-25,-26)	10 000	10 000		10 000
Keskusvarasto, pihakentän laajennus ja asfaltointi (-24)	20 000			
Katuvalaistus, nykyisen katuvaloverkon parantamista ja uudisrak. (-24, -25, -26)	10 000	25 000		25 000
Kajanterintie suunnittelu (-24) rakentaminen (-25), Haaviston alueella	10 000	90 000		
Rantatien loppuosan ja loppusivuhaarojen perusparantaminen (-24)	130 000			
Tervatien keskiosan asfaltointi (-24). Haapamäentien asfaltointi (-26)	50 000			100 000
Harjuntien loppuun saattaminen, perusparantaminen ja rakentaminen (-24) j	70 000			
Kortesmäentien alikulkusillan alustan tieosan ja sv-viemäriin parantaminen (-25)			100 000	
Kunnan hoid. olevien yksityist. p.korj.kohteet (-24, -25, -26), kuntaosuus perusparantamiseen	50 000	50 000		50 000
Kunnan hoid. olevien yksityist. p.korj.kohteet (-24, -25, -26), hodon tason ylläpito	30 000	30 000		30 000
Kevyenliikenteenväylän rakentaminen Kortesmäestä Rekkatien päähän, kevytrakenteinen (-25)			20 000	
Kirkkotien kevyenliikenteen väylä (-26)			200 000	
Haavistontien silta, suunnittelu (-24), rakentaminen (-25) (edellyttää Elyn avaustusta)	30 000	800 000		
- valtion avustus 85%			-680 000	
Vesi- ja viemärilaitos				
Van. Vesij. uusintaa (-24, -26), Rantat. loppuosa (-24), Vesis. alitukset (26)	100 000			100 000
Jätevesilinjan uudistaminen Majantiellä, Matonpesupaikka-Kaarankajoki (-24)	8 000			
Pumppujen ja ohjausjärjestelmien uusintaa(-24,-25, -26)	10 000	10 000		10 000
Pumppujen ja ohjausjärjestelmien uusintaa(-24,-25, -26)	10 000	10 000		10 000
Varastohyllyjä ulkovarastoihin (-24)	10 000			
Uusi tai vähän käytetty tielana (-24)			55 000	
Akkukäyttöisiin ruohonleikkureihin ja pienkoneisiin siirtyminen, vaiheittainen kalustohankinta (-26)				10 000
Lumilinko (-25)			15 000	
Hiekoitin (-24)	18 000			
	2 358 000	2 138 000		1 146 000

RAHOITUSOSA

	TP 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
	eur	eur	eur		
Varsinainen toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus					
Vuosikate	2 910 710	1 923 060	1 447 400	1 446 500	1 520 900
Satunnaiset erät	0	0	0	0	
Tulorahoituksen korjauserät	-107 003			0	
Investoinnit				0	
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 988 136	-1 633 000	-2 476 000	-2 508 000	-1 676 000
Rahoitusosuudet inv.menoihin	429 012	168 000	118 000	780 000	100 000
Käyttöomaisuuden myyntitulot	115 972	10 000	10 000		
Varsinainen toiminta ja investoinnit, nto	1 360 555	468 060	-900 600	-281 500	-55 100
				0	
Rahoitustoiminta				0	
Antolainauksen muutokset				0	
Antolainasaamisten lisäykset	-26 880	-38 000	-32 300	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	23 877	30 000	44 000	0	32 300
Lainakannan muutokset		0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-337 886	-337 711	-340 600	-340 000	-340 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-500 000	-100 000	1 200 000	600 000	400 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-81597,99			0	
Vaikutus maksuvalmiuteen	438 068	22 349	-29 500	-21 500	37 200